

Lag om erkännande och verkställighet av frivårdspåföljder inom Europeiska unionen;

utfärdad den 12 november 2015.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

1 kap. Allmänna bestämmelser

Lagens innehåll och tillämplighet

1 § Genom denna lag genomförs rådets rambeslut 2008/947/RIF av den 27 november 2008 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på domar och övervakningsbeslut i syfte att övervaka alternativa påföljder och övervakningsåtgärder.

2 § Denna lag gäller inte i förhållande till Danmark och Finland om lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m. är tillämplig.

3 § Om Europeiska unionen genom ett särskilt beslut har avbrutit tillämpningen av rådets rambeslut 2008/947/RIF i förhållande till en medlemsstat, eller om en medlemsstat har upphört att tillämpa rambeslutet eller den nationella lagstiftning som genomför rambeslutet, gäller inte denna lag i förhållande till den staten.

Definition av en svensk dom på frivårdspåföljd

4 § Med en svensk dom på frivårdspåföljd avses i denna lag en dom

1. som har meddelats av en svensk domstol,
2. som avser fängelse i de fall den dömde villkorligt frigetts, villkorlig dom eller skyddstillsyn, och
3. som har fått laga kraft.

Med en svensk dom på frivårdspåföljd avses i denna lag även ett

1. beslut om villkorlig frigivning, eller
2. beslut som har meddelats med stöd av brottsbalken i samband med verkställigheten av en påföljd som avses i första stycket 2 och som inte innebär att en villkorlig dom eller skyddstillsyn undanröjts eller att villkorligt medgiven frihet förklarats förverkad.

¹ Prop. 2014/15:138, bet. 2015/16:JuU5, rskr. 2015/16:14.

Definition av en utländsk dom på frivårdspåföljd

5 § Med en utländsk dom på frivårdspåföljd avses i denna lag ett avgörande

1. som i ett straffrättsligt förfarande har meddelats av en domstol i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen,
2. som avser fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i de fall den dömde villkorligt frigetts med stöd av domen eller som avser en uppskjuten påföljd, en villkorlig påföljd eller en alternativ påföljd, och
3. som har fått laga kraft.

Med en utländsk dom på frivårdspåföljd avses i denna lag även ett beslut som har meddelats av en behörig myndighet i den andra medlemsstaten på grundval av en dom enligt första stycket och som innebär

1. att den dömde har beviljats villkorlig frigivning, eller
2. att övervakningsåtgärder har beslutats för den dömde.

Föreskrifter om verkställigheten av denna lag

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om verkställigheten av denna lag.

2 kap. Erkännande och verkställighet av en svensk dom på frivårdspåföljd i en annan medlemsstat**Förutsättningar för att sända över en svensk dom på frivårdspåföljd**

1 § En svensk dom på frivårdspåföljd får sändas över till en annan medlemsstat för att erkännas och verkställas där

1. om den dömde har sin hemvist i den andra medlemsstaten och har återvänt eller vill återvända dit,
2. om den dömdes sociala återanpassning underlättas av att verkställigheten överförs, och
3. om det i övrigt är lämpligt.

Även om förutsättningarna enligt första stycket 1 inte är uppfyllda, får domen sändas över till en annan medlemsstat, om den dömde begär det och den staten har medgett att domen sänds över.

Förfarandet

2 § Kriminalvården beslutar om en dom på frivårdspåföljd ska sändas över till en annan medlemsstat för att erkännas och verkställas där.

3 § En dom på frivårdspåföljd som ska sändas över till följd av ett beslut enligt 2 § ska av Kriminalvården skickas till en behörig myndighet i den andra medlemsstaten.

Domen får inte samtidigt sändas över till fler än en medlemsstat.

Följdbeslut

4 § Sedan domen på frivårdspåföljd har erkänts i den andra medlemsstaten, ska beslut om påföljden (följdbeslut) som meddelas i den staten gälla i Sverige.

5 § Sedan domen på frivårdspåföljd har erkänts i den andra medlemsstaten, får följdbeslut meddelas i Sverige endast om den behöriga myndigheten i den andra medlemsstaten har återfört behörigheten att meddela sådana beslut hit.

Kriminalvården ska överlämna ett ärende om följdbeslut till

1. den övervakningsnämnd inom vars verksamhetsområde övervakningen bedrevs eller kunde ha bedrivits vid tiden för beslutet om översändande enligt 2 §, om domen avser fängelse i de fall den dömden villkorligt frigetts eller skyddstillsyn, eller

2. åklagare, om domen avser villkorlig dom.

Upphävande av ett beslut att sända över en dom på frivårdspåföljd

6 § Kriminalvården får upphäva beslutet om att sända över en dom på frivårdspåföljd för erkännande och verkställighet fram till dess att den andra medlemsstaten har erkänt domen.

Fram till dess att verkställigheten av domen påbörjas i den andra medlemsstaten får Kriminalvården upphäva beslutet om översändande, om upphävandet

1. görs med anledning av att den andra staten har anpassat påföljden, och

2. sker skyndsamt sedan Kriminalvården har fått kännedom om anpassningsbeslutet.

Kriminalvården ska genast upphäva beslutet om översändande, om påföljden har fallit bort enligt svensk lag eller inte längre kan verkställas enligt ett beslut av en svensk myndighet. Detta ska ske även om verkställigheten har påbörjats i den andra staten.

Fortsatt verkställighet i Sverige

7 § Kriminalvården får begära att den andra medlemsstaten återför behörigheten att verkställa domen på frivårdspåföljd, om den dömden är åtalad för någon annan brottslighet i Sverige.

8 § Sedan domen på frivårdspåföljd har erkänts i den andra medlemsstaten, får den verkställas i Sverige

1. om Kriminalvården enligt 6 § andra stycket har upphävt beslutet om översändande, eller

2. om den andra staten har beslutat att återföra behörigheten att verkställa domen till Sverige.

3 kap. Erkännande och verkställighet av en utländsk dom på frivårdspåföljd i Sverige

Skyldighet att erkänna och verkställa en utländsk dom på frivårdspåföljd

1 § En utländsk dom på frivårdspåföljd som sänds över från en annan medlemsstat ska erkännas och verkställas i Sverige om förutsättningarna i 2 och 3 §§ är uppfyllda och inte annat följer av denna lag.

Förutsättningar för att erkänna och verkställa en utländsk dom på frivårdspåföljd

2 § För att en dom på frivårdspåföljd ska få erkännas och verkställas enligt 1 § krävs

1. att den dömden har sin hemvist i Sverige och har återvänt eller vill återvända hit, eller

2. att Kriminalvården har medgett att domen sänds över till Sverige.

Ett medgivande enligt första stycket 2 ska endast lämnas om den dömdes sociala återanpassning underlättas av att verkställigheten överförs till Sverige och det i övrigt är lämpligt.

3 § För att en dom på frivårdspåföljd ska få erkännas och verkställas i Sverige enligt 1 § krävs även att domen innebär en skyldighet för den dömden

1. att meddela byte av bostad eller arbetsplats till en angiven myndighet,

2. att inte besöka angivna orter, platser eller fastställda områden i Sverige eller den andra medlemsstaten,

3. att iaktta begränsningar i möjligheten att lämna Sverige,

4. att följa anvisningar som rör beteende, bostad, utbildning eller fritidssysselsättning eller möjligheten att bedriva förvärvsverksamhet,

5. att vid bestämda tidpunkter anmäla sig hos en angiven myndighet,

6. att undvika kontakt med angivna personer,

7. att undvika att befatta sig med angivna föremål som har använts eller som skulle kunna användas av den dömden för att begå brott,

8. att ekonomiskt kompensera för den skada som vållats genom brottet eller att visa upp bevis för att denna skyldighet har fullgjorts,

9. att utföra samhällstjänst,

10. att samarbeta med en övervakare eller med en företrädare för socialtjänsten som har ansvar för dömda personer, eller

11. att genomgå terapeutisk behandling eller avvänjningskur.

Hinder mot erkännande och verkställighet

4 § En dom på frivårdspåföljd får inte erkännas eller verkställas i Sverige

1. om det återstår mindre än sex månader av den tid som den dömden ska iaktta en skyldighet som avses i 3 §,

2. om den gärning som påföljden avser inte motsvarar brott enligt svensk lag och det inte är fråga om en sådan gärning som finns angiven i bilagan till denna lag och för vilken det i den andra statens lagstiftning är föreskrivet en frihetsberövande påföljd i tre år eller mer,

3. om den gärning som påföljden avser helt eller delvis har begåtts i Sverige och inte motsvarar brott enligt svensk lag,

4. om det för samma gärning som påföljden avser har meddelats en dom i Sverige eller i en annan stat och domen fått laga kraft och påföljden vid en fällande dom har avtjänats, är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagen i den stat som meddelat domen,

5. om den dömden vid tidpunkten för brottet inte fyllt femton år,

6. om verkställighet i Sverige inte skulle vara förenlig med bestämmelser om immunitet,

7. om domen har meddelats efter en förhandling där den dömden inte var personligen närvarande och det inte har bekräftats i intyget som avses i 6 § att

något av de villkor som anges i artikel 11.1 h i rådets rambeslut 2008/947/RIF är uppfyllt, eller

SFS 2015:650

8. om påföljden innefattar en medicinsk eller terapeutisk behandling som inte kan verkställas här.

5 § Om det med hänsyn till den dömdes personliga förhållanden och omständigheterna i övrigt finns särskilda skäl, får en dom på frivårdspåföljd, trots hinder enligt 4 §, erkännas och verkställas i Sverige.

Hur förfarandet inleds

6 § En dom på frivårdspåföljd ska sändas skriftligen till Kriminalvården. Domen ska åtföljas av ett intyg som är upprättat i enlighet med bilaga I till rådets rambeslut 2008/947/RIF.

Domen och intyget ska sändas över genom post, bud eller telefax eller, efter överenskommelse i det enskilda fallet, på annat sätt.

Intyget ska vara skrivet på svenska, danska, norska eller engelska eller åtföljas av en översättning till något av dessa språk.

7 § Om intyget saknas eller till form eller innehåll är så bristfälligt att det inte utan väsentlig olägenhet kan läggas till grund för prövning av frågan om erkännande och verkställighet, ska Kriminalvården ge den behöriga myndigheten i den andra medlemsstaten möjlighet att inom en viss tid komma in med komplettering. Detsamma gäller om domen på frivårdspåföljd saknas.

Om de brister som anges i första stycket kvarstår efter den tid som angetts, får beslut fattas om att inte erkänna och verkställa domen.

Beslut i fråga om erkännande och verkställighet

8 § Kriminalvården prövar om en dom på frivårdspåföljd ska erkännas och verkställas i Sverige.

9 § Om domen på frivårdspåföljd ska erkännas och verkställas, ska beslut meddelas om att verkställighet ska ske (verkställbarhetsförklaring).

Av verkställbarhetsförklaringen ska det framgå

1. vilken påföljd som ska verkställas och dess längd,
2. vilken skyldighet enligt 3 § den dömda ska iaktta och under hur lång tid denna skyldighet gäller,
3. i förekommande fall, den anpassning som har skett med stöd av 11 eller 12 §, och
4. vilken övervakningsnämnd som är behörig att fatta beslut under pågående verkställighet.

10 § Ett beslut i fråga om erkännande och verkställighet ska meddelas inom 60 dagar efter det att Kriminalvården enligt 6 § tagit emot domen på frivårdspåföljd. Om Kriminalvården har begärt in en komplettering enligt 7 §, ska fristen börja löpa när kompletteringen kommer in till myndigheten.

Om det finns särskilda skäl, får Kriminalvården meddela beslutet vid en senare tidpunkt än som anges i första stycket.

Anpassning av övervakningstiden

11 § Om den tid som den dömda ska iaktta en skyldighet som avses i 3 § överstiger tre år, ska Kriminalvården bestämma tiden till tre år.

Anpassning av den skyldighet som den dömda ska iaktta

12 § Om den skyldighet som den dömda ska iaktta enligt domen på frivårdspåföljd är oförenlig med de åligganden som följer av eller de möjligheter att meddela föreskrifter som finns i 26 kap. 13–15 §§ och 28 kap. 2 a § brottsbalken, ska Kriminalvården anpassa skyldigheten.

Den anpassade skyldigheten ska så nära som möjligt motsvara det som bestämts i domen på frivårdspåföljd. Anpassningen får inte innebära att skyldigheten blir strängare än den ursprungliga skyldigheten.

Verkställigheten i Sverige

13 § Verkställigheten av domen på frivårdspåföljd, i enlighet med verkställbarhetsförklaringen, ska påbörjas när beslutet enligt 9 § fått laga kraft.

Vid verkställigheten tillämpas 26 kap. 11–18 §§ och 28 kap. 2 a § tredje stycket och 5 a § brottsbalken. För verkställigheten gäller även 37 och 38 kap. brottsbalken i tillämpliga delar.

Återförande av behörigheten att meddela följdbeslut

14 § Om den dömda allvarligt har åsidosatt den skyldighet som följer av verkställbarhetsförklaringen och det kan antas att den dömda inte kommer att låta rätta sig genom någon åtgärd som kan vidtas enligt 13 § andra stycket, ska övervakningsnämnden anmäla detta till Kriminalvården.

Kriminalvården ska efter en sådan anmälan återföra behörigheten att meddela följdbeslut till den andra staten.

Upphävande av verkställbarhetsförklaringen

15 § Verkställbarhetsförklaringen ska upphävas

1. om den andra staten har återkallat domen på frivårdspåföljd och intyget och verkställigheten ännu inte har påbörjats i Sverige,

2. om den andra staten har meddelat den dömda nåd eller amnesti eller ett annat beslut som enligt lagen i den staten medför att påföljden inte längre får verkställas,

3. om den dömda har avvikit från Sverige eller inte längre kan påträffas i Sverige,

4. om Kriminalvården har återfört behörigheten att fatta följdbeslut enligt 14 § andra stycket och ett beslut i den andra staten medför att påföljden inte längre kan verkställas i Sverige, eller

5. om den andra staten har begärt att återfå behörigheten att verkställa påföljden med hänsyn till att nya straffrättsliga förfaranden pågår mot den dömda.

Beslut om upphävande av verkställbarhetsförklaringen meddelas av Kriminalvården. Om verkställbarhetsförklaringen har upphävts enligt första stycket 2–5, ska en påbörjad verkställighet upphöra.

Offentligt biträde

1 § Offentligt biträde ska förordnas i ett ärende enligt denna lag, om den dömde har behov av biträde.

Bestämmelser om överklagande av beslut om offentligt biträde finns i lagen (1996:1620) om offentligt biträde.

Överklagande

2 § Kriminalvårdens beslut får överklagas endast om myndigheten har

1. prövat om en dom på frivårdspåföljd enligt 2 kap. 2 § bör sändas över till en annan medlemstat för erkännande och verkställighet där,

2. prövat om ett beslut om att sända över en dom till en annan medlemsstat för erkännande och verkställighet bör upphävas enligt 2 kap. 6 §,

3. prövat om ett medgivande bör lämnas enligt 3 kap. 2 § första stycket 2 till att en dom på frivårdspåföljd sänds över till Sverige,

4. prövat om en verkställbarhetsförklaring bör meddelas enligt 3 kap. 9 §, eller

5. prövat om en verkställbarhetsförklaring bör upphävas enligt 3 kap. 15 § första stycket 3.

Beslut enligt första stycket 1 och 2 överklagas till den tingsrätt inom vars domkrets den övervakningsnämnd som anges i 2 kap. 5 § är belägen. Beslut enligt första stycket 3–5 överklagas till den tingsrätt inom vars domkrets den dömde är folkbokförd.

Om behörig tingsrätt saknas för ett överklagande, prövas överklagandet av Stockholms tingsrätt.

3 § Vid handläggning i domstol av ett överklagande tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Om rätten överväger att upphäva en verkställbarhetsförklaring som Kriminalvården har meddelat enligt 3 kap. 9 §, ska myndigheten ges tillfälle att yttra sig.

Åtalsförbud

4 § Om en utländsk dom på frivårdspåföljd ska verkställas i Sverige enligt denna lag, får åtal inte väckas för en gärning som påföljden avser.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2. Lagen tillämpas inte i fråga om ett ärende enligt lagen (1978:801) om internationellt samarbete rörande kriminalvård i frihet som har inletts före ikraftträdandet eller vid en tidpunkt då den andra medlemsstaten inte har genomfört rådets rambeslut 2008/947/RIF av den 27 november 2008 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på domar och övervakningsbeslut i syfte att övervaka alternativa påföljder och övervakningsåtgärder.

SFS 2015:650

På regeringens vägnar

MARGOT WALLSTRÖM

ANDERS YGEMAN
(Justitiedepartementet)

Gärningar som avses i 3 kap. 4 § första stycket 2 i lagen.

1. Deltagande i en kriminell organisation
2. Terrorism
3. Människohandel
4. Sexuellt utnyttjande av barn samt barnpornografi
5. Olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen
6. Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängmedel
7. Korruption
8. Bedrägeri, inbegripet bedrägeri som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas ekonomiska intressen enligt konventionen av den 26 juli 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen
9. Tvätt av vinning av brott
10. Penningförfalskning, inklusive förfalskning av euron
11. IT-brottslighet
12. Miljöbrott, inbegripet olaglig handel med hotade djurarter och hotade växtarter och växtsorter
13. Hjälp till olovlig inresa och olovlig vistelse
14. Mord och grov misshandel
15. Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader
16. Människorov, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan
17. Rasism och främlingsfientlighet
18. Organiserad stöld eller väpnat rån
19. Olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk
20. Svindleri
21. Beskyddarverksamhet och utpressning
22. Förfalskning och piratkopiering
23. Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar
24. Förfalskning av betalningsmedel
25. Olaglig handel med hormonpreparat och andra tillväxsubstanser
26. Olaglig handel med nukleära eller radioaktiva ämnen
27. Handel med stulna fordon
28. Våldtäkt
29. Mordbrand
30. Brott som omfattas av den internationella brottmålsdomstolens behörighet
31. Kapning av flygplan eller fartyg
32. Sabotage

